

δεικνύει τὰ αὐτὰ ὄρη τὴν ἐπιούσαν νύκτα· ἡ σελήνη ἔγινε πληρεστέρα ἐν τῷ μεταξύ, φθάσασα μᾶλλον ἀντικρὺ τοῦ ἡλίου, καὶ κατὰ συνέπειαν αἱ σκιαὶ ἠλαττώθησαν. Εἰς τὴν πανσέληνον σκιαὶ δὲν ὑπάρχουσι διόλου, καὶ τὰ ὄρη φαίνονται ὡς τόποι φεγγωδέστατοι· μετὰ τὴν πανσέληνον ὁμως αἱ σκιαὶ πάλιν βλέπονται, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων πλευρῶν, τούτῃστι, ρίπτονται ἐξ ἀριστερῶν, ἀντὶ ἐκ δεξιῶν.

Αἱ τῆς σελήνης ἀνωμαλῖαι εἶναι εἴτε μακρὰ καὶ ὑψηλὰ ὄρη, εἴτε, τὸ κοινότερον καὶ παραδοξότερον, κυκλοειδεῖς βουνώδεις σειραὶ κοιλοτήτας περικυκλοῦσαι, ἐκ τοῦ μέσου τῶν ὁποίων κοιλοτήτων ἡ πεδιάδων ἀνυψοῦται μεμονωμένος κωνοειδὴς λόφος. Ἐκ τῶν κωνικῶν δὲ τούτων λόφων μερικοὶ τοῦλάχιστον πιθανὸν εἶναι ἠφαίστια.

Ἡ σελήνη περιστρέφεται ἐπὶ τοῦ ἰδίου της ἄξονος κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, καθ' ὃν τελειώνει τὴν περιστροφήν αὐτῆς κύκλῳ τῆς γῆς· ὅθεν παριστάνει πάντοτε εἰς ἡμᾶς τὸ αὐτὸ πρόσωπον· διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἡ γῆ μας δὲν εἶναι ὁρατὴ πάρεξ εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ ἡμίσεως μέρους τῆς σελήνης, τούτῃστι τοῦ πρὸς ἡμᾶς ἐστραμμένου.

Οἱ τὸ ἄλλο δὲ ἡμῖν κατοικοῦντες χρεωστοῦν νὰ κάμωσι μακρὰν καὶ πολύπονον ἴσως ὁδοιπορίαν, διὰ νὰ ἴδωσι τὸν ὠραῖόν μας κόσμον εἰς τὸν θόλον τοῦ οὐρανοῦ κρεμάμενον. Ἀλλὰ μολονότι κατὰ τοῦτο ἡμεῖς οἱ ἐπίγειοι ὑπερτεροῦμεν τοὺς σεληνιακοὺς ἢ τοῦλάχιστον τὸ ἡμισυ αὐτῶν, ἐκεῖνοι ὁμως ὑπερτεροῦσιν ἅπαντας ἡμᾶς, καθὼ βλέποντες τὴν γῆν μας (ἂν ἔχωσι τοὺς αὐτοὺς ὀφθαλμοὺς) δεατρεῖς φορὰς μεγαλητέραν παρ' ὅσον φαίνεται εἰς ἡμᾶς ἡ σελήνη.

ΠΕΡΙ ΗΘΙΚΗΣ ΑΝΑΤΡΟΦΗΣ.

ΠΕΡΙΦΙΛΑΥΤΙΑ ἢ ΕΓΩΙΣΜΟΣ.— Ἀληθὲς καὶ ἀναντίρρητον εἶναι, ὅτι ὁ ἄνθρωπος πανταχοῦ καὶ πάντοτε βλέπει ἐν πρώτοις τὸ ἴδιον αὐτοῦ συμφέρον. Ἀρετὴ δὲ εἶναι τὸ νὰ μὴ ἀντιτάσῃ αὐτὸ εἰς τὸ κοινὸν συμφέρον, ἀλλὰ καὶ νὰ θυσιάσῃ αὐτὸ πρὸς ἀπόκτησιν ἐκείνου. Εἶναι πολλοὶ ἄνθρωποι κατὰ δυστυχίαν ὅτινες δὲν βλέπουν ἄλλο παρὰ ἑαυτούς, καὶ εἰς ἑαυτούς ἀναφέροντες τὰ πάντα, καὶ τὴν ἰδίαν τῶν εὐμερῶν σκοπὸν ἔχοντες, παραβλέπουσι τοὺς ἀδελφοὺς τῶν δυστυχοῦντας, φθονοῦν αὐτοὺς εὐτυχοῦντας, θυσιάζουν πρὸς τὸ ἴδιόν των ὄφελος καὶ τὰ κοινὰ συμφέροντα, ἐπιθυμοῦντες καὶ προσπαθοῦντες αὐτοὶ μόνον νὰ εὐτυχῶσιν. Αὕτη εἶναι ὑπερφιλαντία, κακία ἀντικοινωνικὴ, ἀνατρίπουσα καὶ τὴν θεῖαν ἐντολήν, τὴν λέγουσαν· Ἀγάπα τὴν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Ὁ ἐγωϊσμὸς ἀποναικνέει τὴν καρδίαν πνίγων πᾶσαν ἀρετὴν πολιτικὴν, καὶ πολεμῶν ἰδίως τὴν εὐτυχίαν τοῦ πλησίον καὶ πᾶν κοινὸν συμφέρον· ἐπικρατεῖ δὲ κυρίως εἰς τοὺς ἀπαιδέτους λαοὺς καὶ τοὺς ὑποδούλους, ὅτινες, στερούμενοι τοῦ ἀγαθοῦ τῆς ἀτιμομίας, δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι τὴν ἰδέαν τῆς ὁμοιοῦς, τῆς φιλοπατρίας, τῆς ἐθνικότητος, τοῦ κοινοῦ συμφέροντος, καὶ

τῶν θυσιῶν τῶν ἀπαιτούμενων εἰς ἀπόκτησιν αὐτοῦ. Ἡμεῖς κατὰ δυστυχίαν ἔχομεν καθημερινὰ παραδείγματα τῶν κακῶν, ἕσα πᾶσχει ἡ κοινωνία μας ἐκ τῆς ὑπερφιλαντίας· καὶ ἂν δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπιβρώμεν κάμμιν Ἐσραφείαν εἰς τὰς καρδίας τῶν ἠλικιωμένων, τοῦλάχιστον χρεωστοῦμεν νὰ καταπολεμῶμεν αὐτὸ τὸ ἐλαττώμα, ὅσον δυνάμεθα, ὥστε νὰ μὴ ἀναπτύσσεται εἰς τὰς ἀπαλὰς ψυχὰς τῆς νεολαίας. Μὲ πάντα τρόπον οἱ διδάσκαλοι χρεωστοῦν νὰ κατατρίλλωσι τὰ σκιρτήματα τοῦ ἐγωϊσμοῦ, συνειθίζοντες ἐν πρώτοις τοὺς παῖδας νὰ θέλωσι καλὸν εἰς πάντα, καὶ ν' ἀγαπῶσιν ὅτι κοινῶς συμφέρει εἰς ὅλους, καὶ νὰ προτιμῶσι τὸ κοινὸν συμφέρον ἀπὸ τὸ ἴδιον· νὰ τὰ προτρέπωσιν εἰς τὸ νὰ βοηθῶσι τοὺς συμμαθητὰς τῶν ν' ἀποκτήσωσι κίνην ἐν καλόν, ἢ ν' ἀπαλλαγῶσιν ἀπὸ κάμμιναι ποινήν· νὰ ἐργάζωνται καὶ νὰ συνεργῶσι πρὸς ὄφελος ἐκείνων μὲ κάποιον κόπον ἢ καὶ μὲ κάποιαν μικρὰν ζημίαν ἰδικήν των. Ὅσους δ' ἂν βλέπῃ ὁ διδάσκαλος πράττοντας προθύμως τοιαῦτα ἔργα εὐποιίας καὶ ἀφιλοκερδείας, εἶναι καλὸν νὰ τοὺς ἐπαινῇ δημοσίᾳ καὶ νὰ τοὺς ἀνταμείβῃ. Μὲ τοῦτον δὲ τὸν τρόπον θέλει δυνῆσθαι ν' ἀποπνίξῃ τὰ ἐλαττώματα τῆς ὑπερφιλαντίας, τοῦ φθόνου, τῆς αἰσχροκερδείας, τοῦ μίσους, καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν τοὺς ἐκ τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης πηγαζοῦσας ἀρετὰς, καὶ τὴν προτίμησιν τοῦ κοινοῦ συμφέροντος ἀπὸ τὸ ἴδιον.

ΜΙΜΗΣΙΣ.— Δευτέρα κλίσις τοῦ ἀνθρώπου εἶναι καὶ τὸ μιμεῖσθαι τοὺς ἄλλους καὶ εἰς τὰς πράξεις καὶ εἰς τοὺς λόγους. Ἡ δὲ κλίσις αὕτη ἀναφαίνεται καὶ ἀπὸ τὴν νηπιακὴν ἠλικίαν, ἐπικρατοῦσα ἰσχυρῶς εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε παραβλεπομένη ἀκανόνιστος φέρεται εἰς πολλὰς κακὰς ἐξεις καὶ εἰς ἐλαττώματα. Διὰ τῆς μιμήσεως μανθάνει τὸ παιδίον καὶ τὸ λαλεῖν καὶ τὸ πράττειν, καὶ θέλει λαλεῖν καὶ πράττειν, ὅπως καὶ ὅτι οἱ μετ' αὐτοῦ συνδιαιτώμενοι μεγαλητέροί του λαλοῦσι καὶ πράττωσιν. Ἐπειδὴ δὲ αἱ κακαὶ ἐξεις καὶ τὰ ἀπρεπῆ λόγια εὐκολώτερον εὐρίσκουσι μιμητὰς παρὰ τὰ καλὰ διὰ τοῦτο βλέπομεν τὰ παιδιά ν' ἀπομιμῶνται ὅλας τὰς ἀσχημοσύνας τοῦ σώματος, τὰς διαστροφὰς τοῦ προσώπου, τὰ σκώμματα τὰ κινουῦντα εἰς γέλωτα, τὰς ἔβρεις, τὰς ἀχρείας λέξεις, τὰ παρονόματα, κτλ. νομίζοντα ὅτι θέλουν κινεῖν εἰς εὐχαρίστησιν τοὺς παρόντας. Διὰ ταῦτα πρέπει οἱ γονεῖς καὶ οἱ διδάσκαλοι, ὅσοι φροντίζουσι περὶ τῆς χρηστῆς ἀνατροφῆς τῶν νέων, νὰ μὴν ὑποβῶσι ποτὲ νὰ λέγωνται ἢ νὰ πράττωνται τὰ τοιαῦτα ἐνώπιον τῶν παιδῶν. Καὶ τοὺς παῖδας δὲ αὐτοὺς πρέπει νὰ ἐπιπλήττωσιν αὐστηρῶς, ὅταν ἀκούωσιν αὐτοὺς ἢ βλέπωσι τοιαῦτα πράττοντας ἢ λέγοντας, καὶ νὰ τοὺς διδάσκωσι διὰ παραδειγμάτων, ἵποια ἔχουν κακὰ ἀποτελέσματα, καὶ τίνα εἶναι τ' ἄξια μιμήσεως νὰ τοὺς ὑποδεικνύωσιν, ἐπαινοῦντες καὶ ἀμείβοντες τοὺς προθυμοῦμένους νὰ φυλάττωσι τὰς συμβουλὰς των.—Ο ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.